

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Liikennejaosto

Liikennejaoston asiantuntijalausuntopyyntö 14.10.2020

Pohjois-Pohjanmaan ELYn lausunto Hallituksen esitykseen valtion talousarviosta vuodelle 2021, Teema: Väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys. Lisäksi myös saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen ja siihen liittyvän rahoituksen riittävyys.

Liikennejaosto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021. Lausuntopyynnön POP ELYä koskeva teema on väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys.

Perusväylänpitoon tälle hallituskaudelle saatu tasokorotus on vaikuttanut myös POP ELY toimialueen tienpitoon positiivisesti. Lisäksi alueella on vielä kesken (jatkuvat/alkavat vasta 2021) muutamia jo aiemmin päätettyjä investointi- ja korjaushankkeita.

POP ELYlle Väylävirastosta jaettu alustava tienpidon peruskehysrahoitus (kaikille ELYille samoin kriteerein jaettu) vuodelle 2021 on noin 61,6 milj. €, mikä on noin 4 milj. € pienempi kuin vuonna 2020. Peruskehysrahoituksen 2021 taso on alueellisten tarpeiden näkökulmasta riittämätön. Korvausvelan määrä verkostolla tulee tällä 2021 rahoitustasolla kääntymään taas voimakkaaseen kasvuun. Ensiarvoisen tärkeää olisi jatkossa sitoa vuosittaiset tienpidonkehyykset mahdollisimman pian indeksiin. Kaikille ELYille tienpidon omaan alueelliseen ohjelmointiin jaettava vuosittaisen kehyyksen määrää olisi kasvatettava. POP ELYn vuosittaiseen kehysosuuteen tarvittaisiin vuoden 2021 tasoon nähden korotusta 15-20 milj. €. Tällainen rahoitustaso pitkällä aikavälillä mahdollistaisi korjausvelan hallinnan myös alueen alemmalla tieverkolla, jolle nykyisellään voidaan kohdistaa vain vähäisiä kunnostustoimia.

Maanteiden päivittäisen liikennöitävyyden varmistavat hoitourakat vievät indeksisidonnaisina vuosittain aina suuremman osuuden peruskehysrahoituksesta. Rahoitusta joudutaan alueella käyttämään myös Väylävirastosta alustavasti jaettua osuutta enemmän eri asteisiin tienpidon toimien suunnitteluun ja pienten liikenneturvallisuustoimen toteutukseen. Tämä rahoitus joudutaan ottamaan päällysteiden ja siltojen korjauksien jo ennestään niukoista kehysosuuksista. Elinkeinoelämän, kestävästä liikkumisesta ja liikenneturvallisuuden tarpeita palvelevia alueellisia investointeja voidaan toteuttaa vain peruskehyyksen päälle lisinä tulevilla

23.10.2020

erillisrahoituksilla (mm. MAL, EAKR ja eduskunnan vuosittaiset jakovarahankkeet). Ilman näitä lisärahoituksia tienpidon tarpeisiin vastaamisen kokonaistilanne alueella olisi kestävä.

Päällystysohjelman alustava pituus vuonna 2021 on luokkaa 310 km, mikä ei ole kovinkaan paljon enempää kuin vuonna 2019, jolloin päällystysohjelman pituus oli 260 km. Tästä huomataan se, että halvimmat keinot päällystysmenetelmistä on jo käytetty eli nyt teiden huononevan rakenteellisen kunnon vuoksi joudutaan käyttämään vuosi vuodelta enemmän raskaampia ja myös kilometrihinnaltaan kalliimpia päällystysmenetelmiä. Vuoden 2020 päällystysohjelman pituus oli 460 km, mitä voidaan pitää riittävänä korjausvelan kasvun taittamisen osalta, joskin korjausvelan vähentämiseen sekään määrä ei vielä riitä. Vilkkaan verkon huonokuntoisten päällysteiden määrä pystytään pitämään tällä rahoitustasolla liki ennallaan, mutta alemman päällystetyn verkon tilanne tulee nopeasti heikkenemään.

Isompia sillankorjauksia voidaan tällä 2021 peruskehyksen rahoitustasolla tehdä korkeintaan muutamia vuodessa, mutta painorajoitettujen ja huonokuntoisten siltojen määrää ei kyetä enää vähentämään. Siltojen korjausurakoissa on jo usein jouduttu tilanteeseen, että ikääntyneiden siltojen rakenteelliset ongelmat ovat tutkittua vaikeammat ja sitä kautta myös korjaamisen kustannukset ovat urakan aikana kasvaneet suunnitellusta.

POP ELYn toimialueelta löytyy myös useita potentiaalisia tieverkon kehittämishankkeita, jotka voitaisiin toteuttaa Väyläviraston valtuushankkeina. Hankkeet ovat koko Pohjois-Suomen elinkeinoelämän kehittymisen ja kilpailukyvyn kannalta tärkeitä.

Tämä asiakirja on johtaja Timo Mäkiäyrön sähköisesti hyväksymä viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla

Jakelu

Kaisa Iso-Sipilä / Eduskunta

Tiedoksi

POP ELY: Timo Mäkiäyrö, Risto Leppänen, Heino Heikkinen, Vesa Matturi

23.10.2020

KEHA/8459/2020

Tämä asiakirja KEHA/8459/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8459/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Mäkikyrö Timo 26.10.2020 15:48